

ÀREA E

LA

G O V E R -

N A N Ç A

E1 - ÀMBIT 10

**DRETS
I DEURES**

E2 - ÀMBIT 11

LA SOBIRANIA

E3 - ÀMBIT 12

LA POLÍTICA

E4 - ÀMBIT 13

**PARTICIPACIÓ
CIUTADANA I
MENTALITAT
CÍVICA**

ÀREA E**LA
GOVERNANÇA**

En un segle com l'actual i en una situació de gran complexitat com la que vivim, en la qual ja no semblen vàlides ni les anàlisis ni les fórmules del passat, dir que necessitem grans canvis per fer front als grans reptes als quals ens hem d'enfrontar pot semblar obvi i repetitiu, almenys en relació al que s'ha dit en aquest document. Fins ara, i després de descriure els principals reptes de futur, definir els eixos sobre els quals es podria sustentar el nou paradigma que necessitem construir i de començar a concretar les principals actuacions de caràcter local que s'haurien de desenvolupar en un àmbit, com el de Catalunya, que reuneix les millors condicions per fer-ho, el pas que ara toca fer és definir el subjecte polític principal sobre el qual recau la sobirania i com s'estructura i organitza per exercir-la.

En l'àmbit A.2 —la construcció d'un nou paradigma— hem dit que cal que situem la humanitat i el planeta com a subjectes polítics preferents. Més concretament encara, hem de situar l'equilibri entre l'espècie humana i el planeta com a objectiu principal d'aquesta nova era. L'espècie humana, tots nosaltres, hem d'assumir la responsabilitat de decidir quines són les mesures, les accions necessàries per assolir aquest equilibri. Per tant, resulta fonamental decidir com ens governem per seguir les pautes d'actuació necessàries per aconseguir el progrés de la humanitat i que aquest progrés vagi associat amb el respecte i l'observança de les lleis naturals i la preservació del propi planeta i de les condicions de vida per a l'ésser humà.

E10

**DRETS
D E U R E S I**

ÀMBIT E.10

DRETS I DEURES

Fins ara, en diversos apartats hem fet referència a la necessitat d'establir una nova **governança mundial**, global en relació a tot el planeta Terra, i que sigui escollida democràticament. Però això pot resultar ineficient si tots els éssers humans del planeta no prenem **consciència** que perquè aquesta governança sigui possible i eficient, tots nosaltres hem de participar en definir i aplicar-nos els mateixos drets i deures. Ateses les condicions de gran desigualtat existents entre els habitants d'una part i l'altra del planeta, en matèria de drets i deures i en condicions de vida, és evident que hem de ser els habitants del que fins ara s'ha definit com a primer món els que hem de començar aquest gran canvi. És aquí, una altra vegada, que Catalunya —com a part d'aquest primer món— té la possibilitat d'esdevenir pionera i ser el terreny idoni per fer la prova pilot del que podria ser la nova carta de drets i deures de les persones del segle XXI.

La **carta de ciutadania** de Catalunya ha de comportar la definició i assumpció col·lectiva dels **drets i deures** de tots els ciutadans del país envers la resta de ciutadans del país, en primer terme, del propi país —història, cultura, llengua, territori...— i de la resta del món i del mateix planeta en darrer terme. Tothom pot ser ciutadà de Catalunya, hi hagi nascut o hagi decidit —pels motius que sigui— fixar-hi la residència; i tots i cadascun dels seus ciutadans ha d'assumir els drets i deures recollits en la carta de ciutadania de Catalunya.

Malgrat que els drets i deures aprovats per l'ONU i recollits en la Declaració Universal dels drets humans i els pactes internacionals de Drets Civils i Polítics i els de Drets Econòmics, Socials i Culturals, són vigents des de l'any 1976, encara són, malauradament, una fita llunyana en massa llocs del planeta, tot i que són recollits en la major part de constitucions democràtiques del planeta. El gran salt que s'ha de fer en aquesta primera meitat del segle XXI és que siguin reconeguts i respectats arreu i que siguin la base real de la qual parteixi la legislació de tots els països.

En aquest sentit, Catalunya pot ser un país exemplar i la seva Constitució i la legislació que se'n derivi no s'ha de limitar al reconeixement formal d'aquests drets i deures, sinó que ha de desenvolupar-los, actualitzar-los i ampliar-los, de manera que es consolidin els **drets socials** i les **llibertats fonamentals** avui amenaçades, que l'equitat sigui present en tots els àmbits de la vida col·lectiva, que els **drets polítics** i els **drets sindicals** siguin reals i efectius, que els **drets laborals** es tradueixin en la plena ocupació i en la realització d'un treball digne, que es reconeixin i s'assumeixin els **drets de la natura i dels animals** i que, en definitiva, l'apoderament dels ciutadans de Catalunya sigui efectiu en cada moment i circumstància.

Aquesta carta catalana de ciutadania ha d'incloure els **deures** de cada persona envers la comunitat, que és qui li garanteix el lliure i ple desenvolupament de la personalitat. Amb la finalitat d'assegurar el reconeixement i el respecte deguts als drets i les llibertats dels altres, tothom ha d'estar sotmès al marc d'actuació definit per les lleis de què es doti democràticament la societat catalana per garantir les justes exigències de la moral, de l'ordre públic i del benestar general, i tothom té el dret i el deure de revoltar-se contra les injustícies i l'abús de poder.

E11

LA SOBIRANIA

ÀMBIT E.11

LA SOBIRANIA

Avui, més que mai, sobirania i democràcia van estretament lligades i només amb un salt qualitatiu en les pràctiques democràtiques serà possible l'exercici de la sobirania. La **sobirania** de Catalunya rau en el conjunt dels seus ciutadans i, per tant, la governança del país és responsabilitat dels seus ciutadans, que tenen el dret i el deure de participar en els processos de presa de decisió sobre els afers col·lectius, ja sigui per la via de la **democràcia directa** (consultes sobre les grans decisions del país o sobre qüestions que afecten els drets i deures dels ciutadans), escollint els representants a les institucions polítiques (**democràcia representativa**) o participant activament en les deliberacions obertes sobre les normes i lleis que són necessàries per garantir el bon funcionament de la societat (**democràcia participativa**). Avui, amb els mitjans de què disposem, és al nostre abast implementar un sistema polític democràtic que assegurï el paper rellevant de la mateixa societat en la presa de decisions que afecten el conjunt dels ciutadans.

L'eix bàsic en la construcció del nou país és aquesta **radicalitat democràtica**, de forma que sigui la ciutadania qui efectivament tingui el poder de definir el seu futur. Un procés invers al que estem vivint els darrers anys, amb un greu retrocés en drets com el de representació i elecció, que semblaven pilars bàsics del model europeu. Els governs elegits veuen com les seves polítiques socials i econòmiques són condicionades i determinades per superestructures tecnocràtiques no elegides (troica...) o instàncies supraestatals fora de control democràtic (multinacionals, mercats financers...), i s'arriba a pressions directes sobre la mateixa configuració dels governs estatals. El fet és tant més alarmant quan, en aquest cas, no hi ha un reconeixement explícit del deteriorament, ni per tant una voluntat de revertir-lo. De fet, la ciutadania no albira vies per democratitzar l'elaboració de les normatives bàsiques de la UE o l'elecció directa dels seus òrgans executius, condició necessària –encara que no suficient– per a recuperar la confiança en el projecte europeu.

Reflexions semblants són vàlides pel que fa a la separació de poders. Per exemple, és sistemàtica la instrumentalització per part dels poders executius dels mitjans de comunicació públics, dels aparells institucionals, de les entitats participades i fins i tot de les instàncies judicials. Cal denunciar i corregir, doncs, aquestes degeneracions de la democràcia. D'una banda, des de les institucions, mitjançant normatives i estructures adequades i de l'altra, mitjançant una tasca continuada de bones pràctiques, pedagogia i conscienciació, ja que aconseguir una atmosfera col·lectiva favorable i activa és un element clau per a l'erradicació d'aquestes actuacions antidemocràtiques.

Probablement, l'arrel ideològica d'aquesta laminació dels drets democràtics es troba en el pensament únic i en l'exigència de lideratges forts que s'està imposant des del neoliberalisme més radical i que es basa en negar l'existència d'alternatives a les polítiques aplicades i a defensar que només hi ha una via d'anàlisi i de solució amb la intenció, cada cop menys dissimulada, de demostrar que no cal triar i que, en el fons, la democràcia és innecessària. Sota aquesta premissa, el govern esdevé una pràctica tecnocràtica, que cal deixar en mans d'experts designats per organismes especialitzats i no pas per una població que se suposa desconexada dels autèntics mecanismes de funcionament. Més encara, des del pensament únic es propugna la major agilitat dels mètodes de govern jerarquitcats propis de les empreses privades (que han dut a nombrosos fiascos en els darrers anys), i es combat contra els mecanismes de presa de decisions dels sistemes participatius i electius, que es presenten com a feixucs i ineficaços.

Contra aquest menysteniment dels mecanismes democràtics de participació i elecció, cal reivindicar el valor de la corresponsabilització ciutadana. Cal donar suport i promoure les iniciatives i moviments socials que suposen recuperar l'apoderament ciutadà. No només cal que la ciutadania recuperi la confiança en les institucions que la representen i que han d'implementar la seva voluntat, sinó també que reclami el seu dret i capacitat per a determinar el seu futur. Cal combatre la desmoralització provocada pels corrents dominants i, ben al contrari, estimular el debat i la reflexió col·lectiva per plantejar solucions alternatives, així com reforçar la convicció que aquestes alternatives poden ser efectivament implementades malgrat l'oposició de les forces conservadores.

Si la base ideològica de l'apoderament ciutadà és el pensament crític i alternatiu, la seva base estructural rau en la proximitat entre els òrgans decisoris i els afectats, és a dir, en el principi de subsidiarietat. La història és plena d'exemples de com les oligarquies busquen contrarestar la voluntat popular mitjançant l'aïllament o la llunyania de les unitats naturals d'organització reivindicativa immediata, com ho han estat el municipi o la fàbrica en l'etapa industrial de la nostra història. Més enllà de la proximitat —la comarca o la regió—, els moviments de base tenen dificultats per actuar de forma unificada i coordinada, i quan han hagut de crear estructures intermèdies o generals,

han resultat costoses i lentes i han quedat cada cop més allunyades del batec popular. Ben al contrari, les oligarquies disposen de mitjans i recursos per organitzar-se en estructures piramidals i opaques, constituint delegacions, lobbys i un llarg etcètera, defugint la vulnerabilitat que pateixen en l'àmbit físic o territorial més proper i sabent que guanyar distància (física i/o administrativa) els permet imposar les seves regles.

L'apoderament ciutadà, la base sobre la que es construeix la sobirania, resulta més assequible en estats de dimensions mitjanes, com ara Catalunya. No és estrany, doncs, que el discurs hegemònic sigui favorable a la configuració d'estats de gran extensió i demonitzi tota forma de creació d'estats més petits per l'única via possible, la segregació.

Sovint aquest discurs hegemònic argumenta un pretés i mal interpretat internacionalisme, que proclama demagògicament la fraternitat, la solidaritat i la cooperació per sobre de les fronteres administratives, és a dir, al marge de quines siguin les fronteres estatals i de la seva creació o supressió, però que, avui més que mai, resulta el terreny ideal per a les oligarquies dominants i les multinacionals, que actuen globalment fent abstracció de les fronteres existents, excepte quan poden treure'n profit per un tractament fiscal especialment tou o una legislació més permissiva.

Una segona fal·làcia que intenta desacreditar la creació d'estats a una escala humana, al veritable servei dels seus ciutadans, és la condemna genèrica dels nacionalismes, ignorant que n'hi ha de molt diverses formes (imperialistes i resistencialistes, segregadors i integradors...), les pitjors de les quals són ben presents en molts estats actuals que són, precisament, els qui desqualifiquen malèvolament els adversaris. No cal dir que és el cas espanyol, des de la vella "antes roja que rota" fins la recent "antes azul que rota".

El moviment sobiranista català, posant l'accent en el dret a decidir el futur polític de Catalunya, és un magnífic exemple d'apoderament de la ciutadania, a partir d'una mobilització pacífica i democràtica, interclassista i intergeneracional, extraordinàriament activa, àmplia i persistent. Una mobilització nascuda i impulsada des de la societat civil, a la qual les institucions s'han vist en bona mesura arrossegades fins que n'han assumit el colideratge. Una mobilització que està bastint un model de societat, un estat propi, que xoca frontalment amb els interessos de l'oligarquia espanyola (la monarquia, la banca, les grans patronals, funcionaris d'alt nivell, sectors significatius de les grans empreses i de l'església...), a la qual s'han incorporat alguns sectors econòmics i empresarials d'arrel catalana, i que arriba a instrumentalitzar els aparells jurídics i governamentals centrals.

En aquesta situació, els drets de caràcter nacional, com la preservació de la llengua i la cultura o la capacitat d'autogovern, estan sent l'element més visible d'aquesta confrontació i el dret de la ciutadania a decidir sobre les fronteres estatals —determinades en la seva majoria com a resultat de conflictes bèl·lics o de pactes entre les oligarquies dominants— esdevé el darrer baluard per guanyar.

i

E12

LA POLÍTICA

ÀMBIT E.12

LA POLÍTICA

En qualsevol situació conflictiva, la política representa el millor instrument per superar-la. **La política** és diàleg, capacitat d'entesa, i per tant, és pròpia i genuïna de l'espècie humana. Menystenir la política és una manera de prendre a la majoria l'eina de defensa més eficaç davant les agressions econòmiques, informatives o militars dels més poderosos. Malauradament, la mateixa política, a través dels seus actors públics, ha donat motius més que suficients per convertir-la, als ulls de molta gent, en una activitat innoble i mal vista per la ciutadania. Així, quan semblava que la **corrupció** havia estat eradicada de les democràcies avançades i era pròpia només de les anomenades despectivament "repúbliques bananeres", s'ha redescobert la seva gran implantació. No es tracta només de "mordides" o corrupteles exercides per funcionaris de baix nivell, sinó d'estafes i corrupcions institucionalitzades a gran escala i a alt nivell, en benefici de persones particulars, d'organitzacions polítiques, de grans empreses... No només a Catalunya i a l'Estat espanyol, sinó també en l'àmbit internacional (paradisos fiscals, associacions internacionals de l'esport...). La magnitud és tan gran que s'ha creat un ambient de malfiança generalitzada cap a les institucions i els qui les dirigeixen. Cal una acció decidida i explícita de processament dels implicats i d'implantació de codis ètics i de normes de transparència per situar l'activitat política entre les més ben valorades per la ciutadania. Són molts els canvis que s'han d'introduir en el **sistema polític** i aquí, una altra vegada, les actuacions locals han d'ajudar a situar la política i el seu exercici com un gran acte de servei a la comunitat.

I com sempre, tot comença per un important canvi de mentalitat que permeti construir una nova cultura política que, entre d'altres, es fonamenti en elements com els següents:

- A. La pròpia societat, en aquest cas la catalana, es la que es dota de les organitzacions polítiques, econòmiques i socials per desenvolupar totes les activitats que necessita per al seu progrés cultural, econòmic, social, ètic i moral.
- B. L'Estat és l'instrument de què es dota una societat cohesionada, democràtica, oberta, moderna i preparada, per regular, gestionar i fiscalitzar totes les activitats públiques, els serveis que conformen l'estat del benestar —amb criteris de justícia social, equitat i equilibri amb la natura— i per impulsar i desenvolupar les relacions internacionals, basades en la igualtat, la cooperació i la pau. En aquest sentit, cada ciutadà s'ha de poder fer seva la frase "l'Estat sóc jo".

- C. Els serveis públics que conformen l'estat del benestar –salut, educació, habitatge, treball, lleure i prestacions socials– han de ser gestionats, prioritàriament, per organitzacions sorgides de la mateixa societat –empreses del segon i tercer sector– altament especialitzades, a partir de concursos públics d'alta transparència que garanteixin la millor relació qualitat/cost.
- D. Els ciutadans han de conèixer, en tot moment, el cost directe dels béns i serveis que consumeixen i els impostos o taxes que els graven. Per tant, tots els serveis públics o privats, han de ser facturats directament als ciutadans i el seu cost ha de detallar clarament la part corresponent al cost directe i als impostos o taxes aplicats i, en tot cas, la pròpia societat s'ha de dotar dels recursos necessaris per a garantir que tothom té accés als serveis que necessita per viure amb dignitat i ser feliç.
- E. L'Estat és el responsable de regular l'economia del país i, en col·laboració amb els principals agents econòmics, de la planificació macroeconòmica a mitjà i llarg termini. Per tant, l'Estat és el responsable de fixar la política fiscal i monetària, de garantir la plena ocupació, d'exercir la mediació laboral i de regular els sectors estratègics.
- F. Cada ciutadà és responsable, col·lectivament, de les decisions i la gestió de l'Estat, participant-hi en la mesura de la seva voluntat i possibilitats a través dels canals democràtics de participació, elecció i decisió.

A Catalunya, aquest canvi de mentalitat i d'actitud individual i col·lectiva s'ha començat a notar, sobretot, a partir de l'inici del segle XXI i només té dues sortides possibles: la definició d'un nou sistema polític, profundament democràtic, o la frustració col·lectiva.

La societat catalana s'ha de dotar d'un sistema de representació que impedeixi la degeneració del sistema polític derivada del model constitucional espanyol de partits. Per assolir aquest objectiu seran determinants **una llei electoral i una llei de partits pròpies**.

Una societat profundament democràtica hauria d'estar fonamentada en la implicació permanent de la ciutadania en els afers col·lectius i aquesta implicació només pot aconseguir-se amb mesures com ara:

- A. L'articulació de formes de participació diverses, àgils i amb resultats mesurables.

- B. La realització de consultes sobre temes que afecten el conjunt de la ciutadania o només la d'alguna regió o comarca.
- C. La possibilitat real que tothom pugui ser elegible en condicions d'igualtat, la participació directa en comissions i grups de treball d'àmbit municipal, la iniciativa legislativa popular, l'estructuració de grups de treball a l'entorn dels diputats territorials.
- D. L'elecció directa dels representants polítics per votació en llistes obertes.
- E. La regulació del dret d'informació als electors i l'obligació de retre comptes als electors de forma periòdica.
- F. La limitació dels mandats i la garantia de recuperar el lloc de treball anterior, la impossibilitat d'ocupar càrrecs importants o purament representatius en empreses vinculades amb els serveis públics en un termini concret després de deixar l'exercici polític.
- G. La possibilitat d'impulsar —per part dels seus electors— el cessament d'un càrrec electe si no compleix els seus compromisos o el seu comportament ètic és qüestionat.

Aquestes són algunes de les mesures que el nou sistema polític català hauria de considerar per garantir la implicació política de la majoria de ciutadans i per retornar la credibilitat en els càrrecs polítics.

Avui Internet fa possible noves formes d'estructurar la participació dels ciutadans en la política, d'organitzar els partits, de facilitar el debat al seu interior, d'introduir el sistema de primàries i de millorar les relacions entre els representants electes i els ciutadans. Totes aquestes possibilitats han de ser estudiades i debatudes en el Congrés Ciutadà.

Encara que estem parlant de política, o precisament per això, en aquest apartat sembla convenient parlar també de la relació dels mitjans de comunicació públics, però també privats, amb la política. La solució pot passar, també en aquest cas, per substituir el vell sistema partitocràtic per un nou sistema de representació que vinculi més directament els representants polítics escollits democràticament amb els seus electors i que reequilibri la disciplina/libertat de vot a les institucions.

E13

**PARTICIPACIÓ
CIUTADANA I
MENTALITAT
CÍVICA**

ÀMBIT E.13

PARTICIPACIÓ CIUTADANA I MENTALITAT CÍVICA

La possibilitat de definir un nou model d'estat obre les portes a dibuixar un model que afavoreixi la màxima implicació de la ciutadania en la decisió i la gestió dels afers col·lectius. Una implicació que passa per articular la participació dels ciutadans i les organitzacions socials en el funcionament de l'Estat.

Aquesta participació pren múltiples formes. En el terreny de la política, a la ja coneguda i practicada **democràcia representativa** que ens permet l'elecció directa dels representats en les diferents institucions actuals —ajuntaments, Parlament català, Congrés i Senat espanyol o Parlament europeu— o, de forma indirecta, als consells comarcals i diputacions, podem afegir-hi altres fórmules de **democràcia directa**, com la celebració de consultes —vinculants, com els referèndums, o simplement orientatives—sobre temes considerats de màxima importància o d'índole menor, i fórmules de **democràcia participativa**, que poden aplicar-se en la fase inicial o de definició en un procés legislatiu o precisament per impulsar una iniciativa legislativa popular o també en la formació de comissions d'estudi o de gestió sobre qualsevol tema, en l'àmbit municipal o general, que es pugui considerar d'interès públic. Introduir aquestes altres formes d'exercici democràtic i fer-ho de manera equilibrada i motivadora és un dels altres reptes de la Catalunya del futur immediat.

L'experiència de quasi quaranta anys de democràcia representativa ens ha d'ensenyar les limitacions d'aquest sistema, sobretot en una societat madura democràticament com ha demostrat ser la societat catalana. Aquestes limitacions són, segur, fàcilment superables amb un canvi de regles de les quals el **sistema electoral** en pot ser el principal desllorigador. Un sistema electoral, que ha de ser el mateix per a tots els tipus d'eleccions, per escollir els representants polítics dels ciutadans de tots els racons del país que se celebrin, ja sigui en les eleccions municipals, les del Parlament de Catalunya, les del Parlament Europeu o, si aquesta és l'opció escollida per la majoria dels ciutadans catalans, a les dues cambres espanyoles. I si acabem aconseguint que existeixi un nivell de governança per tot el planeta, també per escollir-hi els nostres representants.

Malgrat que ha estat impossible que el Parlament de Catalunya acordés un sistema electoral propi durant els 36 anys de l'actual etapa, sembla que existeixi un consens prou ampli en la societat catalana sobre les principals característiques que ha de tenir el nou sistema electoral català. Per una banda, ha de ser un sistema que conjumini al màxim el principi de proporcionalitat i el de representació territorial.

Donant per fet que aquest sistema no afecta les circumscripcions per les eleccions municipals que, lògicament, tenen un àmbit territorial coincident amb el terme municipal, per a la resta d'eleccions caldrà establir, en primer lloc, quines són les eleccions preeminentes i, després de les municipals, les eleccions al Parlament de Catalunya són les que afecten l'àmbit més proper als ciutadans. Per a aquestes eleccions, la solució pot passar per establir unes circumscripcions electorals prou petites com per garantir la representació directa de la diversitat territorial del país i, alhora, suficientment grans com per assegurar una representació plural sense que això representi tenir un Parlament sobredimensionat. Fixar un nombre de diputats, per exemple 151, i buscar la millor fórmula per assegurar una proporcionalitat semblant a totes les circumscripcions i alhora assegurar que totes elles tinguin una representació plural —per exemple fixant un mínim de 3 diputats per circumscripció— pot apropar-nos a una solució que satisfaci els principis sobre els que sembla que hi ha un ampli consens social. Per a les eleccions d'àmbit territorial més ampli, és possible que la circumscripció única sigui la millor fórmula, sempre que els representants escollits traslladin els acords i directrius que surtin del Parlament de Catalunya, la màxima institució democràtica del país.

L'experiència d'aquests 36 anys ensenya que no han de ser els partits els que intentin acordar el nou sistema electoral i, molt probablement, només un ampli procés participatiu popular pot ser el marc idoni per elaborar la proposta que, posteriorment, hauria de ser sotmesa a referèndum.

També l'experiència d'aquests darrers 36 anys ensenya que el sistema de partits polítics sorgits de l'anomenada transició espanyola no és un model vàlid per al futur. La partitocràcia resultant ha fet molt de mal a la credibilitat de la mateixa democràcia i ha facilitat la majoria de perversions del sistema que hem patit. La inexistència d'un sistema transparent de finançament dels partits ha estat l'excusa que ha permès intentar justificar fins i tot la corrupció força estesa entre la classe política i que, en mans de mitjans de comunicació amb interessos sovint tant o més foscos que els dels polítics corruptes, ha intentat desestabilitzar el mateix sistema democràtic. Aquest sistema partitocràtic ha generat, també, una classe política endogàmica, sovint allunyada de la realitat social i amb nivells d'autocrítica pràcticament inexistents.

No es pot concebre un nou paradigma sense qüestionar la mateixa existència del sistema de partits polítics com a forma d'expressar els interessos dels diferents grups socials o, almenys, sense redefinir el paper dels partits polítics en la societat catalana del futur immediat. Tal com ja s'ha dit abans, un sistema electoral que faci prevaldre els compromisos dels càrrecs electes amb els seus electors, que asseguri el contacte permanent entre els electors i els diputats de la seva circumscripció o que permeti la seva substitució, en qualsevol moment i per iniciativa popular, per incompliment del "contracte-compromís" del diputat amb el seus electors, representa un conjunt de mesures que en la pràctica anul·laran la tirania de la disciplina de vot que, en molts casos, assegura únicament la submissió dels diputats als líders dels seus partits i perverteix el sistema de democràcia representativa.

**Q U I N A
C A T A L U N Y A
V O L S E R
C A T A L U N Y A ?**

**C O N G R É S
P A R T I C I P A T I U
C A T A L U N Y A
— I F U T U R**

EXIGENTS . CAT